

Nie jest naszym zamiarem definiowanie pojęć podstawowych dla całokształtu zagadnień systemowych. Wydaje się jednak, iż dla zilustrowania złożoności takiego zadania i zrozumienia przyczyn chaosu, panującego w tym zakresie – warto jest przyjrzeć się, jakie rozmaite znaczenie może mieć słowo system. Słowo to jest pochodzenia greckiego „*systema*” – oznacza zestawienie, połączenie. W każdym z nowoczesnych języków ma ona pokaźną liczbę różnych znaczeń, z których najważniejszą są następujące:

1. Wszelki skoordynowany wewnętrznie i wykazujący określoną strukturę układ elementów układ taki rozpatrywany od zewnątrz, jest całością, a rozpatrywany od wewnątrz jest zbiorem, do którego przynależność warunkuje związki wzajemnej zależności pomiędzy wszystkimi jego elementami; ogół elementów nazywa się jego składem, a zespół związków (relacji) między elementami, uwarunkowanych przez ich przynależność do systemu – jego strukturą.
2. Zespół sposobów (metod działania wykonywania złożonych czynności,
3. Całokształt zasad organizacyjnych, ogół norm i reguł obowiązujących (stosowanych) w danej dziedzinie.
4. Całościowy i uporządkowany zespół zdań powiązanych ze sobą określonymi stosunkami logicznymi; systemem w tym znaczeniu jest nazywana każda teoria, metodologicznie poprawna i dotycząca obszernego fragmentu rzeczywistości.

W różnych sytuacjach (rodzaje obiektu, cele badań) interesować mogą nas w różnym stopniu rozmaite ich właściwości; zwróćmy uwagę na niektóre z nich, najbardziej charakterystyczne dla systemów jako takich.

Niezawodność systemu („*system reliability*”, „*die Systemszuverlässigkeit*”, „*надёжность системы*”) jest najogólniej biorąc prawdopodobieństwo, z którym system wykazuje w pewnym procesie pożądane i uprzednio określone zachowanie.

Adaptacyjność systemu („*adaptivity*”, „*adaptation of the system*”, „*die Adaptation*”, „*die Aupassung des Systems*”) – właściwość systemu, umożliwiająca mu reagowanie na zmiany stanów systemu i zmiany stanów otoczenia w sposób korzystny dla jego dalszego istnienia.

Ekwifinalność systemu („*equalify of a system*”, „*die Aquifinalität des Systems*”, (..)) – właściwość umożliwiający systemowi osiągnięcie danego celu z różnych stanów wyjściowych.

Integralność systemu („*integration of a system*”, „*„”*”, „*„”*”) – proces zmniejszania różnic między elementami (podsystemami) danego systemu, podczas którego niektóre elementy (podczas systemu) łączą się w jeden element (podsystem) + Synergizm

Przedsiębiorstwo jako system

1. Definicja przedsiębiorstwa;

Przedsiębiorstwo jest to system złożony z celowo powiązanych części, dążący do optymalnej realizacji celów, wewnętrznie tak uporządkowany, że zapewnia identyfikację i harmonizację celów najważniejszych czynników, jakimi są ludzie, a celami całości.

2. Cechy przedsiębiorstwa w ujęciu systemowym;
 - a. Przedsiębiorstwo jest systemem otwartym. Oznacza to, że zarówno ono, jak i otoczenia stale na siebie wzajemnie oddziałują.
 - b. Przedsiębiorstwo jest systemem celowym, tzn. że istnieje ogólny cel systemu, który podlega globalnej optymalizacji, oraz istnieją cele poszczególnych podsystemów, które są w znacznej mierze uzgodnione z celem głównym. Przedsiębiorstwo ma zdolność osiągnięcia celów ogólnych także w zróżnicowanych, pozostających w sprzeczności z celem ogólnym, celów poszczególnych podsystemów.
 - c. Przedsiębiorstwo jest systemem złożonym. Wynika to nie tylko z dużej liczby elementów, wejść, wyjść, ale głównie z ich różnorodności morfologicznej oraz wielostronnego współdziałania i powiązania sprzężeniami prostymi i zwrotnymi między elementami i całością, elementami między sobą, całością i otoczeniem, elementami i otoczeniem.
 - d. Przedsiębiorstwo ma określoną strukturę, która określa podział zadań i współzależności wewnątrz systemu(..)
 - e. Przedsiębiorstwo jest systemem o strukturze hierarchicznej (..)
 - f. W przedsiębiorstwie występuje zjawisko synergii. Polega ono na tym, że w systemie istnieją, zupełnie nowe właściwości, jakościowo odrębne od właściwości jego podsystemów, które są efektem ich zorganizowanego współdziałania.
 - g. Przedsiębiorstwo jest systemem homeostatycznym, tzn. że ma zdolność do utrzymania pewnych wielkości, istotnych z punktu widzenia istnienia systemu jako całości, w przedziałach uwarunkowanych możliwościami adaptacyjnymi systemu w zmieniających się warunkach zewnętrznych otoczenia. Homeostaza przejawia się w dążeniu systemu do zachowania założonej równowagi wewnętrznej za pomocą mechanizmów samoregulacyjnych, tzn. samodzielnego elastycznego reagowania za pomocą sprzężeń zwrotnych na zakłócenia wewnętrzne nie przekraczające określonych granic.